

Data: 18.10.2024

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

JAKA LICZBA GŁOSÓW JEST WYMAGANA DLA UCHWAŁY W SPRAWIE DOPŁAT W SPÓŁCE Z O.O.?

W zależności od tego, czy uchwała w sprawie dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością jest uchwałą doprecyzowującą umowę spółki w tym zakresie lub uchwałą zmieniającą treść umowy spółki, będzie wymagana różna liczba głosów dla jej uchwalenia.

Na tę istotną różnicę zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 6 czerwca 2023 roku (sygn. akt II CSKP 1183/22), przy okazji rozstrzygania o tym, że nabycie udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością może być przedmiotem umowy zlecenia, która powinna być zostać rozliczona przez strony z uwzględnieniem uiszczonych zaliczek.

STAN FAKTYCZNY

Powód i pozwany są współnikami spółki z o.o. Powód domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 144.000 zł tytułem zwrotu udzielonej pożyczki, za którą pozwany miał sfinansować zakup udziałów w spółce z o.o. Strony umówiły się, że pozwany miał odsprzedać powodowi określoną ilość nabytych udziałów. Powód łącznie przekazał pozwanemu kwotę 194.000 zł i wskazał, że umowę pożyczki strony zawarły w formie ustnej.

Pozwany nabył udziały w spółce, a następnie odsprzedał powodowi 45 proc. udziałów za kwotę 50.000 zł. Pozwany twierdził jednak, że umowa pożyczki nie miała miejsca. Wskazał, że faktyczna cena za sprzedane udziały wynosiła 194.000 zł, natomiast niższa kwota (tj. 50.000 zł) wpisana do umowy sprzedaży udziałów wynikała z chęci zaniżenia zobowiązań podatkowych po stronie powoda.

W trakcie procesu powód zmienił podstawę prawną swojego żądania, tj. zamiast zapłaty tytułem udzielonej pożyczki, domagał się zapłaty tytułem bezpodstawnego wzbogacenia. Jako stosunek, na mocy którego pozwany dokonał zakupu udziałów na jego rzecz, wskazał umowę zlecenia.

Sąd I instancji wydał orzeczenie na korzyść powoda. Wyrok ten zaskarżył pozwany. Dodatkowo wskazał, że współnicy (przy sprzeciwie powoda) podjęli uchwałę o dopłatach do spółki, a następnie nabył on od spółki wierzytelność wobec powoda z tytułu wniesienia tychże dopłat. W konsekwencji podniósł zarzut potrącenia jego wierzytelności z wierzytelnością powoda, będącą przedmiotem sporu.

Sąd apelacyjny uznał zarzut potrącenia za nieskuteczny. W ocenie sądu uchwała o wniesieniu dopłat do spółki nie została podjęta ze skutkiem prawnym, ponieważ wymaga ona zgody wszystkich współników. Tymczasem została ona podjęta przy sprzeciwie ze strony powoda. Zatem pozwanemu nie przysługuje wierzytelność wobec powoda, którą mógłby przedstawić do potrącenia.

Od wyroku sądu apelacyjnego pozwany wniósł skargę kasacyjną.

WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO

Sąd Najwyższy w swoim orzeczeniu wskazał, że do zadań sądów należy ustalenie właściwej podstawy prawnej dla przedstawionego przez strony stanu faktycznego, która następnie stanowi podstawę rozstrzygnięcia. Sądy słusznie przyjęły, że do zwrotu kwoty na rzecz powoda zastosowanie mają przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (na skutek braku rozliczenia zaliczki udzielonej pozwanemu przez powoda w ramach zlecenia nabycia dla tego ostatniego udziałów w spółce).

W odniesieniu do zarzutu potrącenia wskazał, że ustalony w sprawie stan faktyczny nie pozwala rozstrzygnąć, jaki charakter miała uchwała wspólników o wniesieniu dopłat. Czy była to uchwała doprecyzowująca umowę spółki w zakresie dopłat (wymagająca bezwzględnej większości głosów wspólników), czy też uchwała zmieniająca umowę spółki (wymagająca zgody wszystkich wspólników, których dotyczy)? W konsekwencji musiał uchylić wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

KOMENTARZ AUTORKI

Istotnym aspektem opisanej sprawy jest wskazanie przez Sąd Najwyższy, że uchwała nakładająca obowiązek wniesienia dopłat do spółki z o.o. – w zależności od treści umowy spółki – dla swojej ważności może wymagać: bezwzględnej większości głosów albo głosów wszystkich wspólników, których dotyczy.

Jeżeli umowa spółki z o.o. przewiduje możliwość dopłat, ale nie reguluje w jakich terminach i w jakiej wysokości dopłaty mają zostać wniesione, wówczas niezbędne jest podjęcie przez wspólników uchwały w trybie art. 178 §1 kodeksu spółek handlowych (KSH). Taka uchwała zapada bezwzględną większością głosów (o ile umowa spółki nie zawiera innych postanowień w tym zakresie). Nie dochodzi w takim przypadku do zmiany umowy spółki, gdyż uchwała nie zwiększa świadczeń wspólnika, a jedynie precyzuje termin wykonania przez niego obowiązku już zawartego w umowie.

Podjmując uchwałę, wspólnicy decydują jednocześnie o tym, czy obowiązek dopłat zostanie wykonany w maksymalnej wysokości, jaka wynika z umowy spółki czy też w niższej wysokości. Na marginesie warto wskazać, że brak określenia w umowie spółki terminów i wysokości poszczególnych dopłat (poza górną ich granicą) jest powszechną praktyką w obrocie gospodarczym. Pozwala to na pewną elastyczność w podejmowaniu decyzji o wnoszeniu dopłat mając na uwadze bieżące okoliczności istotne dla spółki.

Jeżeli natomiast umowa spółki z o.o. nie zawiera zapisów o możliwości żądania wniesienia dopłat- to sytuacja wygląda odmiennie. Uchwała wspólników nakładająca taki obowiązek jest uchwałą zmieniającą treść umowy spółki. Uchwała taka zwiększa zakres świadczeń wspólników na rzecz spółki (poprzez zwiększenie zakresu wcześniej zastrzeżonych w umowie świadczeń lub wprowadzenie nowych świadczeń, np. obowiązku dopłat). Wymaga zatem zgody wszystkich wspólników, których dotyczy, zgodnie z art. 246 §3 KSH.

Warto dodać, że jeśli uchwała dotyczy wszystkich wspólników spółki, tj. wprowadza obowiązek powszechny np. dopłaty, to musi być podjęta jednomyślnie. Niespełnienie warunków w zakresie wymaganej liczby głosów oznacza, że uchwała taka w ogóle nie została podjęta ze skutkiem prawnym.

Podsumowując, jeśli planowane jest dokapitalizowanie spółki poprzez dopłaty, warto sprawdzić treść umowy spółki w tym zakresie, aby prawidłowo określić niezbędną dla podjęcia uchwały liczbę głosów.

Justyna Biskupska, radca prawny, Manager w [pozańskim biurze Rödl & Partner](#)